

Vandstandslinie liggende Vandareal, med faa Undtagelser tilkommer Staten; antages det almindeligvis, at Ejendommens Grænse mod Havet dannes af Havstokken, o: det Sted, hvor Land og Vand ved daglig Vandstand mødes, saaledes at Strandbredden o: Arealet mellem Havstokken og det opdyrkede Land, hører med til den private Ejendom; men herved er det ingenlunde afgjort, at Ejeren kan udøve samme Raaden over Strandbredden som over en privat Ejendom i Almindelighed; det kan navnlig tænkes, at der ved Skik og Brug fra ældgammel Tid er vundet Hævd paa fri Færdsel langs Stranden for alle og enhver. Dette Spørgsmaal, hvorvidt Landmændene har Ret til at foretage Indhegning paa den nævnte Maade, er altsaa af en noget tvivlsom Art; men sikkert er det, at hvad enten Landmændene har Ret dertil eller ej, bruger de i Almindelighed, ja, vel altid denne Indhegningsmaade paa Arealer, der grænser til Stranden, og det vilde være forbundet med Ulempe og forøget Udgift for dem, hvis de blev forhindret i at indhegne saaledes, som de er vant til at gøre det. Jeg maa ogsaa nævne, at der jo kan være andre end Landmænd, der er Strandejere. Det kan f. Eks. tænkes, at en Mand har købt et Areal, hvor han maaske agter at bygge og anlægge Have, og saa vidt mig bekendt maa han betale pr. Kvadratalen lige ud til Havstokken, altsaa til det Sted, hvor Land og Vand ved daglig Vandstand mødes. Men hvis det er Tilfældet, kan man ikke uden videre gøre Indgrib i hans Rettigheder, man kan i hvert Tilfælde ikke gøre det uden mod fuldstændig Erstatning. Og hvis jeg har Ret heri, kunde det jo tænkes at blive ret kostbare Foranstaltninger, der kunde følge af en Vedtagelse som den, der her er Tale om. Det er i hvert Tilfælde Ting, som man bør have sin Opmærksomhed i høj Grad henvendt paa.

I Forbindelse med mine Udtalelser om, at man ikke maatte være for ensidig i sine Betragtninger, og at man maatte tage skyldigt Hensyn til Ejendomsretten, har jeg lyst til at omtale saadanne Skov- eller Plantageanlæg, som findes ved forskellige Ejendomme. Det kan tænkes, at en Mand har interesseret sig meget for at pynte op paa sin Ejendom og har beplantet nogle faa Tdr. Land, 2—3—4 Tdr. Land, som maaske har kostet ham slet ikke saa lidt, og som han har plejet med ganske særlig Omhu. Det er meget muligt, at vedkommende Mand staar i et særdeles

godt Forhold til Egnens Beboere, saa de har fri og uhindret Adgang til Anlægget; men her er jo Tale om muligvis at skabe saadanne Forhold, at de skal have Ret til at komme der, saa Manden ikke i fjerneste Maade kan forhindre dem deri. Der ved opstaar da Spøgsmaalet om, hvorledes man skal tænke sig Erstatningsspørgsmaalene ordnet. Thi Manden skal jo alligevel paa forsvarlig Maade vedligeholde ogsaa et saadant Anlæg, og det er klart, at jo mere det bliver gjort til Genstand for Besøg, des større vil ogsaa Udgifterne til Vedligeholdelsen blive. Men endelig maa man ogsaa huske paa en saadan Ting som, at der ved Besøg kunde ske det Uheld, at der opstod Ild i Plantagen, og den brændte af. Hvem skal saa betale Skaden? Det er et Spørgsmaal, som der maatte tages afgørende Stilling til, samtidig med at en Kendelse gik ud paa, at alle skulde have fri og uhindret Adgang. Naar saadanne Eventualiteter skal tages i Betragtning, kan der i Virkeligheden blive Tale om ret kostbare Foranstaltninger. Ogsaa paa anden Maade kan der opstaa Ulemper. Jeg kender en Mand, der har en betydelig Strandbred ved Furesøen. Han har aldrig gjort noget som helst for at hindre Befolkningen i at færdes frit og uhindret paa Gangstien langs den smukke Sø. Men til Trods for, at han gerne har set Publikum gaa paa disse smukke Steder, har han dog nu set sig nødsaget til at spærre, fordi man ikke opførte sig paa tilfredsstillende Maade, ja, ligefrem øvede Overlast mod de Materialier, han havde henlagt paa forskellige Steder langs Stien.

Jeg har nu gjort de Indvendinger mod det foreliggende Lovforslag, som jeg finder Anledning til at fremføre paa dette Tidspunkt. Jeg har ikke i fjerneste Maade fremsat disse Indvendinger eller Betæneligheder af Uvillie mod Lovforslagets Formaal, men fordi jeg anser det for en Betingelse for dets Gennemførelse, at der tages alle skyldige Hensyn og deriblandt ikke mindst til den bestaaende private Ejendomsret, saaledes at man ikke uden tvivgende Nødvendighed gør alt for stærke Indgrib i denne. Vi vil fra vor Side støtte alle Bestræbelser, som gaar ud paa at bevare Minder af historisk eller kunstnerisk Interesse for vort Samfund, ligesom vi ogsaa gerne vil gaa med til at bevare de smukke Partier, som er en Pryd for vort Land, og vil bidrage til at ordne det saaledes, at der i størst mulig Udstrækning bliver Adgang for den almindelige Befolkning til disse naturskønne Steder, hvor den